

Torsdag 26 mars 2009

Socialt ansvar för underleverantörsföretag i produktionskedjan

P6_TA(2009)0190

Europaparlamentets resolution av den 26 mars 2009 om underentreprenörernas sociala ansvar i produktionskedjan (2008/2249(INI))

(2010/C 117 E/29)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 31.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av artiklarna 39, 49, 50 och 137 i EG-fördraget,
- med beaktande av rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare ⁽¹⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/14/EG av den 11 mars 2002 om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen ⁽²⁾,
- med beaktande av förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om påföljder för arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU (KOM(2007)0249),
- med beaktande av sin resolution av den 26 oktober 2006 om tillämpningen av direktiv 96/71/EG angående utstationering av arbetstagare ⁽³⁾ och sin resolution av den 11 juli 2007 om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster ⁽⁴⁾,
- med beaktande av OECD:s riktlinjer för multinationella företag,
- med beaktande av ILO:s trepartsförklaring om principer för multinationella företag och socialpolitik,
- med beaktande av sin resolution av den 15 november 2005 om globaliseringens sociala dimension ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 13 mars 2007 om företagens sociala ansvar: ett nytt partnerskap ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 23 maj 2007 om anständigt arbete för alla ⁽⁷⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 9 oktober 2008 om kraftfullare åtgärder mot odeklarerat arbete ⁽⁸⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 11 juli 2007 om en modern arbetsrätt för att möta 2000-talets utmaningar ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ EGT L 254, 30.9.1994, s. 64.

⁽²⁾ EGT L 80, 23.3.2002, s. 29.

⁽³⁾ EUT C 313 E, 20.12.2006, s. 452.

⁽⁴⁾ EUT C 175 E, 10.7.2008, s. 411.

⁽⁵⁾ EUT C 280 E, 18.11.2006, s. 65.

⁽⁶⁾ EUT C 301 E, 13.12.2007, s. 45.

⁽⁷⁾ EUT C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

⁽⁸⁾ Antagna texter, P6_TA(2008)0466.

⁽⁹⁾ EUT C 175 E, 10.7.2008, s. 401.

Torsdag 26 mars 2009

- med beaktande av domen från Europeiska gemenskapernas domstol av den 12 oktober 2004 i mål C-60/03 Wolff & Müller ⁽¹⁾,
- med beaktande av den undersökning om ansvar vid utläggande på entreprenad i den europeiska byggsektorn ("Liability in subcontracting processes in the European construction sector") som genomförts av Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A6-0065/2009), och av följande skäl:
 - A. Utläggande på entreprenad kan betraktas som en viktig del av den ekonomiska verksamheten.
 - B. Den ekonomiska verksamheten har under de senaste 25 åren nått rekordhöga nivåer och haft stor betydelse för ökad sysselsättning i de flesta av EU:s ekonomier – en utveckling som har gynnat stora och små företag och främjat företagandet.
 - C. Globaliseringen, med ökad konkurrens som naturlig följd, medför förändringar för hur företagen organiserar sig, bland annat att icke-strategisk verksamhet läggs ut på entreprenad, nätverk upprättas och underentreprenörer anlitas i allt större utsträckning.
 - D. De invecklade förbindelserna mellan moderbolag och deras dotterbolag och mellan huvudentreprenörer och deras underentreprenörer gör det följaktligen svårare att få en tydlig överblick av de olika strukturerna, verksamheterna och strategierna, liksom de olika aktörernas ansvar i produktionskedjan.
 - E. Dessa förändringar har fått långtgående konsekvenser för relationerna mellan arbetsgivare och arbetstagare och gör det ibland svårt att tydligt avgöra vilket rättsområde som gäller för förhållandena mellan de olika aktörerna i en produktionskedja. Följaktligen styrs prissättningen och fördelningen av arbetskraft inte längre av industrins regelverk.
 - F. I flera industrier i dag sker produktionsprocessen i form av en fragmenterad produktionskedja som har blivit längre och bredare, en kedja som består av en logistikkedja (både horisontell och vertikal) samt en värdekedja av ekonomisk och produktionsmässig karaktär där enskilda specialområden eller -uppgifter ofta läggs ut på entreprenad till småföretag eller egenföretagare. Effekten på företagets balansräkning är att de direkta personalkostnaderna ersätts av kostnader för utläggande på entreprenad, tjänster eller leverantörer som bygger på fakturor och tjänstekontrakt.
 - G. Underentreprenörer spelas ofta ut mot varandra. Därmed pressas de anställda hos både den som begär in anbud och underentreprenörerna till sämre arbetsvillkor.
 - H. Europaparlamentet har tidigare påtalat problem med falska egenföretagare, vilket även förekommer när det gäller underentreprenörer.
 - I. Utläggande på entreprenad och underentreprenad till juridiskt oberoende företag leder inte till oberoende. Företag på en lägre nivå i värdekedjan, med undantag av specialiserade underentreprenörer med högteknologisk eller annan avancerad verksamhet, är oftast inte i en position där de kan agera på samma villkor som huvudentreprenörerna.
 - J. Även om det finns många fördelar med utläggande på entreprenad, som har lett till en ökad produktionskapacitet, har det också medfört vissa ekonomiska och sociala obalanser bland arbetstagare och kan leda till en dumpning av arbetsvillkoren, vilket är oroande.

⁽¹⁾ Mål C-60/03 Wolff & Müller [2004] REG I-9553.

Torsdag 26 mars 2009

- K. Utläggande på entreprenad kan också skötas av rena bemanningsföretag, som ibland drivs som så kallade brevlådeföretag, och ofta läggs bara en enskild arbetsuppgift ut på entreprenad eller rekryteras arbetstagare endast för detta syfte, vilket visar på att byggindustrin, liksom andra sektorer med ofta osäkra anställningsförhållanden, är en snabbskiftande sektor.
- L. I ett gränsöverskridande sammanhang försvåras problemen med anknytning till denna osäkra situation när till exempel arbetstagare utstationeras till en tredje medlemsstat.
- M. Anställningsförhållandena i byggsektorn har omdefinierats, och samtidigt har huvudentreprenörens direkta sociala ansvar minskat när arbetet har lagts ut på entreprenad hos underentreprenörer och bemanningsföretag, vilket har gjort att underentreprenörerna på låg nivå till stor del utgörs av billig, ofta okvalificerad arbetskraft.
- N. Vissa sektorer, framför allt byggsektorn, har varit särskilt drabbade av missförhållanden i de ofta invecklade underentreprenörskedjorna.
- O. Grundprincipen om lika lön för lika arbete på samma plats måste gälla alla arbetstagare, oavsett deras status och typ av kontrakt, och att den principen måste tillämpas.
1. Europaparlamentet uppmanar myndigheterna och samtliga aktörer att göra sitt yttersta för att öka arbetstagarnas medvetenhet om sina rättigheter enligt de olika instrument (t.ex. arbetsrätt, kollektivavtal, uppförandekoder) som reglerar deras anställningsförhållanden och arbetsvillkor i de företag som de arbetar för och kontraktsförhållandet i underentreprenörskedjan.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka företagets medvetenhet om god praxis, befintliga riktlinjer och standarder samt metoder för socialt ansvar, oavsett om de är huvudentreprenörer eller underentreprenörer.
 3. Europaparlamentet uppmanar på nytt kommissionen att lägga fram ett förslag om att bestämmelserna om anständigt arbete ska omfatta arbetstagare hos underentreprenörer, särskilt om uppfyllande av centrala arbetsnormer, sociala rättigheter, utbildning av personal och likabehandling.
 4. Europaparlamentet understryker vikten av att underentreprenörer i produktionskedjan använder ny teknik för att kunna höja både produktionens och arbetets kvalitet.
 5. Europaparlamentet uppmanar de nationella myndigheterna att anta eller vidareutveckla rättsliga bestämmelser som gör att företag som har brutit mot arbetsrätten, kollektivavtal eller uppförandekoder utesluts från offentliga upphandlingar.
 6. Europaparlamentet välkomnar antagandet av gränsöverskridande lagstiftning som enskilda multinationella företag och globala fackförbund har enats om och som är utformad för att skydda arbetsnormer i multinationella företag och deras underentreprenörer och dotterbolag i olika länder samt definierar statusen hos den beroende arbetstagaren och erbjuder social trygghet oavsett anställningsförhållande.
 7. Europaparlamentet noterar EG-domstolens dom i målet Wolff & Müller, där domstolen fann att det tyska nationella ansvarssystemet inte innebar någon överträdelse av gemenskapslagstiftningen, utan var avsedd att säkerställa skyddet av arbetstagare som var utstationerade utomlands.
 8. Europaparlamentet noterar resultatet av det offentliga samrådet om kommissionens grönbok "En modern arbetsrätt för att möta 2000-talets utmaningar" (KOM(2006)0708). Parlamentet stöder i detta hänseende kommissionens planer på att vidta de åtgärder som krävs för att klargöra rättigheterna och skyldigheterna hos parterna i underentreprenörskedjorna, så att inte arbetstagarna fråntas möjligheten att utöva sina rättigheter på ett effektivt sätt.

Torsdag 26 mars 2009

9. Europaparlamentet ser positivt på att åtta medlemsstater (Belgien, Finland, Frankrike, Italien, Nederländerna, Spanien, Tyskland och Österrike) har tagit itu med problemen när det gäller underentreprenörernas skyldigheter som arbetsgivare genom att upprätta nationella ansvarssystem. Parlamentet uppmuntrar andra medlemsstater att överväga liknande system. Parlamentet påpekar dock att det är särskilt svårt att genomföra bestämmelserna i gränsöverskridande underentreprenörskedjor när medlemsstaterna har olika system.
10. Europaparlamentet betonar att i den studie som gjorts av Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor anges att ansvar med ringa omfattning, som att det kan begränsas till enbart en del i kedjan, är en av orsakerna till att arrangemangen är ineffektiva.
11. Europaparlamentet betonar de särskilda utmaningarna för småföretagen och uppmanar beslutsfattarna att ta fram lämpliga verktyg för att öka medvetenheten bland mindre företag.
12. Europaparlamentet påminner alla aktörer om att det, i sin resolution av den 26 oktober 2006 om utstationering av arbetstagare, uppmanat kommissionen att utarbeta bestämmelser om de huvudsakliga företagets solidariska ansvar, för att man på det sättet ska kunna komma till rätta med missförhållanden i samband med gränsöverskridande utläggande på entreprenad och se till att den inre marknaden för alla företag kännetecknas av insyn och konkurrens.
13. Europaparlamentet upprepar sitt budskap genom att uppmana kommissionen att utarbeta en entydig gemenskapsrättsakt om att införa solidariskt ansvar på gemenskapsnivå, samtidigt som man respekterar medlemsstaternas olika rättssystem samt subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra en konsekvensanalys av mervärdet av och möjligheten till ett gemenskapsinstrument om kedjeansvar för att öka insynen i underentreprenörskedjor och förbättra efterlevnaden av gemenskapens lagstiftning och den nationella lagstiftningen. Parlamentet betonar att en sådan analys bör vara sektorsöverskridande.
15. Europaparlamentet är övertygat om att en gemenskapsrättsakt om kedjeansvar skulle gynna inte bara arbetstagarna, utan även medlemsstaternas myndigheter, arbetsgivarna och särskilt små och medelstora företag i deras kamp mot den informella ekonomin, eftersom tydliga och insynsvänliga gemenskapsbestämmelser skulle få bort tvivelaktiga operatörer från marknaden och därmed få den inre marknaden att fungera bättre.
16. Europaparlamentet fastställer att samtliga åtgärder som upplyser arbetstagare om deras rättigheter och som stödjer dem vid utövandet av dessa rättigheter på ett avgörande sätt bidrar till att främja företagets sociala ansvar. Medlemsstaterna uppmanas att, som princip, se till att arbetstagare informeras om sina rättigheter och anser att arbetsmarknadens parter har ett särskilt ansvar i detta avseende.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka sina insatser för att främja mer och bättre samarbete och samordning mellan nationella förvaltningar, inspektioner, offentliga verkställande organ, socialförsäkringsmyndigheter och skattemyndigheter. Parlamentet uppmanar även medlemsstaterna att införa strängare kontrollförfaranden och främja närmare förbindelser mellan de nationella yrkesinspektionerna för att möjliggöra ett ökat samarbete mellan och samordning av dessa. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla kvalitetsnormer för yrkesinspektionerna och att genomföra en hållbarhetsstudie av formerna för ett gemenskapsnätverk av yrkesinspektioner.
18. Europaparlamentet understryker behovet av att ge företagen incitament att vidta alla rimliga åtgärder med ärligt uppsåt för att sätta stopp för underentreprenörernas överträdelser av arbetsrätten, till exempel system för certifiering och uppförandekoder, däribland rapportera till myndigheterna och upphäva ett kontrakt med en underentreprenör som ägnar sig åt olagliga metoder, för att undvika att hållas solidariskt ansvariga för denna överträdelse.
19. Europaparlamentet uppmanar arbetsmarknadens parter att gå i spetsen för att främja samarbete vid utläggande på entreprenad av specifika engångsuppgifter och för att begränsa antalet underentreprenörer vid utläggande på entreprenad. Parlamentet ser positivt på utarbetandet av ramavtal där man definierar socialt ansvar i kedjan som ett komplement till den nödvändiga lagstiftningen.

Torsdag 26 mars 2009

20. Europaparlamentet varnar för konflikter samt för överlappning mellan och upprepning av bestämmelser i uppförandekoder, arbetsrätt, standarder och riktlinjer som antas av myndigheter, liksom i gällande kollektivavtal. Parlamentet betonar därför att det är viktigt att företagen håller sig till de uppförandekoder, standarder och riktlinjer som tagits fram på överstatlig (OECD, ILO), nationell eller sektorsspecifik nivå.

21. Europaparlamentet påminner alla berörda parter, särskilt arbetsgivarna, om deras skyldigheter när det gäller information till, samråd med och delaktighet för arbetstagarna, särskilt de skyldigheter som anges i gemenskapens och medlemsstaternas lagstiftning.

22. Europaparlamentet föreslår att möjligheten att förena familjeliv och arbete ska säkerställas genom lagstiftning på nationell nivå för arbetstagare hos underentreprenörer i produktionskedjan och att direktiven om föräldraledighet genomförs effektivt.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se till att direktiv 96/71/EG verkligen efterlevs och vid behov inleda överträdelseförfaranden. Parlamentet uppmanar dessutom både kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förbättra tillgången till information för utstationerade arbetstagare, stärka samordningen och det administrativa samarbetet mellan medlemsstaterna, bland annat att klargöra sambandskontorens roll, samt lösa sådana problem i samband med det gränsöverskridande verkställandet av lagstiftningen som hindrar ett effektivt genomförande av direktiv 96/71/EG.

24. Europaparlamentet understryker att motverkandet av de potentiellt negativa sociala konsekvenserna av utläggande på entreprenad kan stärkas med hjälp av en förbättrad social dialog mellan arbetsgivarorganisationer och fackföreningar.

25. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar och parlament.

Livsmedelspriserna i Europa

P6_TA(2009)0191

Europaparlamentets resolution av den 26 mars 2009 om livsmedelspriserna i Europa (2008/2175(INI))

(2010/C 117 E/30)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 33 i EG-fördraget,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 9 december 2008 med titeln "Livsmedelspriser i Europa" (KOM(2008)0821),
- med beaktande av sin studie av den 20 oktober 2007 om klyftan mellan producent- och konsumentpriserna,
- med beaktande av kommissionens studie av den 28 november 2006 "Competitiveness of the European Food Industry. An economic and legal assessment",
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 20 maj 2008 med titeln "De stigande livsmedelspriserna – Riktlinjer för EU:s agerande" (KOM(2008)0321),